

Uprawnienia Zawodowe Techników Dentystycznych w kontekście wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie C-125/16

Anna Lella
Prezydent ERO-FDI
zastępca sekretarza NRL

W dniu 21 września 2017 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) wydał wyrok w sprawie C-125/16

Sentencja:

Wykładni przepisów (...) należy dokonywać w ten sposób, że **nie stoją one na przeszkodzie uregulowaniu państwa członkowskiego (...), zgodnie z którym czynności technika dentystycznego muszą być wykonywane we współpracy z lekarzem dentystą w zakresie, w jakim (...) wymóg ten znajduje zastosowanie do klinicznych techników dentystycznych, którzy uzyskali swoje kwalifikacje zawodowe w innym państwie członkowskim i chcą wykonywać swój zawód w tym pierwszym państwie członkowskim.**

Zawód technika dentystycznego w Europie

Zawód technika dentystycznego (**dental technician**)
występuje we wszystkich państwach UE
– wykonują oni prace na zlecenie lekarza dentysty.

W kilku państwach:

Dania

Finlandia

Holandia

Wlk. Brytania

Irlandia

istnieje zawód klinicznego technika dentystycznego
(**clinical dental technician; denturist**) –
są oni uprawnieni do udzielania określonych świadczeń
bezpośrednio pacjentom bez zlecenia lekarza.

Zawód technika dentystycznego w Polsce

Dekret z dnia 5 lipca 1946 r.

o wykonywaniu czynności techniczno-dentystycznych.

Art. 1. Wykonywanie czynności techniczno-dentystycznych przez osoby nieuprawnione do wykonywania praktyki lekarsko-dentystycznej dozwolone jest w zakresie określonym w art. 2 wyłącznie:

- 1) **technikom dentystycznym,**
- 2) **uprawnionym technikom dentystycznym.**

Art. 2. 1. **Technicy dentystyczni** mogą wykonywać roboty techniczno-dentystyczne w pracowniach techniczno-dentystycznych lekarzy dentystów lub utrzymywać własne pracownie dla wykonywania w nich tych robót na zamówienie lekarzy-dentystów. Stykanie się z pacjentami w związku z wykonywaniem tych robót jest technikom dentystycznym wzbronione.

2. **Uprawnieni technicy dentystyczni**, oprócz wykonywania robót techniczno-dentystycznych, mogą wykonywać zabiegi na poszczególnych zębach i uzębieniu, wchodzące w zakres czynności, jakich potrzeba do sporządzenia zębów sztucznych i uzębienia, koron, mostków i plomb, z wyjątkiem leczenia chorób jamy ustnej.

3. Minister Zdrowia w drodze rozporządzenia może określić szczegółowo zakres uprawnień (...).

SPRAWA C-125/16

W latach 2009 – 2012 kilku klinicznych techników dentystycznych z innych państw UE złożyło wnioski o udzielenie zezwolenia na wykonywanie swojego zawodu na Malcie.

Wnioski zostały odrzucone, bowiem na Malcie uznawany jest tylko zawód technika dentystycznego.

Organy maltańskie proponowały wnioskującym zarejestrowanie ich jako techników dentystycznych.

Po takim zarejestrowaniu mogliby wykonywać swoją działalność na takich zasadach jak maltańscy technicy dentystyczni, czyli pod nadzorem lekarza dentysty.

Twierdząc, że taki stan rzeczy byłby sprzeczny ze zobowiązaniami państw członkowskich wynikającymi z dyrektywy 2005/36/WE w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych *Malta Dental Technologists Association* oraz *J. S. Reynaud*, który jest klinicznym technikiem dentystycznym, zwrócili się do sądu maltańskiego, aby sąd ten zobowiązał właściwy organ maltański do rejestracji klinicznych techników dentystycznych z innych państw UE i zezwolenia im na wykonywanie zawodu na Malcie bez nadzoru dentysty.

W związku z tym rozpoznający sprawę w 1. instancji maltański sąd cywilny zawiesił postępowanie i wystąpił do Trybunału Sprawiedliwości UE z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, formułując 4 pytania.

Istota rozważań TSUE

Na wstępie TSUE uznał, że:

Poprzez swe pytania sąd maltański dąży w istocie do ustalenia, czy wykładni postanowień traktatu o funkcjonowaniu UE (...) oraz przepisów dyrektywy 2005/36 należy dokonywać w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie uregulowaniu państwa członkowskiego (...), zgodnie z którym czynności technika dentystycznego muszą być wykonywane we współpracy z lekarzem dentystą w zakresie, w jakim (...) wymóg ten znajduje zastosowanie do klinicznych techników dentystycznych, którzy uzyskali swoje kwalifikacje zawodowe w innym państwie członkowskim.

KWESTIE PRAWNE, KTÓRYCH DOTYCZYŁO ORZECZENIE TSUE

1. Tzw. częściowy dostęp klinicznego technika dentystycznego z jednego państwa UE do zawodu lekarza dentysty w innym państwie UE.
2. Wykonywanie zawodu klinicznego technika dentystycznego w państwie UE, w którym zawód ten nie jest uznawany, czyli uzyskanie szerszych uprawnień zawodowych niż przewidziane w prawie krajowym dla techników dentystycznych.

TZW. CZĘŚCIOWY DOSTĘP DO ZAWODU LEKARZA DENTYSTY

Dyrektywa 2005/36/WE

- **Art. 4 ust. 3.**
- W drodze odstępstwa od ust. 1 częściowy dostęp do zawodu w przyjmującym państwie członkowskim jest przyznawany na warunkach określonych w art. 4f.
- **Art. 4f ust. 1.**
- Właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego po indywidualnym rozpatrzeniu każdego wniosku przyznaje dostęp częściowy do działalności zawodowej na terytorium tego państwa wyłącznie wtedy, gdy (...)

TZW. CZĘŚCIOWY DOSTĘP DO ZAWODU LEKARZA DENTYSTY

Dyrektywa 2005/36/WE

Art. 4 ust. 6.

- Niniejszy artykuł nie ma zastosowania do specjalistów korzystających z automatycznego uznania kwalifikacji zawodowych na mocy tytułu III rozdziały II, III i IIIa.

Art. 8a ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty.

- Nie przyznaje się częściowego dostępu do wykonywania zawodów lekarza oraz lekarza dentysty, zarówno w zakresie czynności zawodowych lekarza albo lekarza dentysty bez specjalizacji, jak i lekarza albo lekarza dentysty specjalisty.

TZW. CZĘŚCIOWY DOSTĘP DO ZAWODU LEKARZA DENTYSTY

TSUE nie rozstrzygnął tego zagadnienia w orzeczeniu w sprawie C-125/16:

50. O ile prawdą jest, że niektóre czynności wykonywane przez klinicznych techników dentystycznych mogą wchodzić w zakres działalności zawodowej lekarza dentysty oraz że art. 4f dyrektywy 2005/36 przewiduje, pod pewnymi warunkami, częściowy dostęp do działalności zawodowej, należy w każdym razie przypomnieć, że **skarżący w postępowaniu głównym nigdy nie domagali się, na podstawie ust. 1 lit. a) wspomnianego artykułu, częściowego dostępu do zawodu lekarza dentysty.**

TZW. CZĘŚCIOWY DOSTĘP DO ZAWODU LEKARZA DENTYSTY

51. Z tego powodu, **bez konieczności** wypowiedzania się w kwestii, czy taki częściowy dostęp byłby w ogóle w niniejszym wypadku **prawnie dopuszczalny**, należy stwierdzić, że art. 4f dyrektywy 2005/36 nie znajduje zastosowania w okolicznościach sprawy rozpatrywanej w postępowaniu głównym.

WYKONYWANIE NA MALCIE ZAWODU KLINICZNEGO TECHNIKA DENTYSTYCZNEGO

57. W sprawie rozpatrywanej w postępowaniu głównym wymóg takiego nadzoru (*lekarza nad technikiem*) opiera się na założeniu, że **tylko osoby, które odbyły kształcenie dentystyczne**, o którym mowa w art. 34 dyrektywy 2005/36, i które posiadają dyplom ukończenia podstawowego kształcenia lekarsko-dentystycznego, **mają wystarczające kwalifikacje do wykonywania czynności wymienionych w art. 36 ust. 3 tej dyrektywy** w zakresie profilaktyki, diagnozowania i leczenia nieprawidłowości i chorób zębów, jamy ustnej, szczęki i okolic przyległych.

WYKONYWANIE NA MALCIE ZAWODU KLINICZNEGO TECHNIKA DENTYSTYCZNEGO

- 58. W tych okolicznościach **obowiązkowy udział lekarza dentysty w leczeniu pacjenta, na którego rzecz technik dentystyczny świadczy swoje usługi, przyczynia się do zapewnienia ochrony zdrowia publicznego, co stanowi jeden z nadrzędnych względów interesu ogólnego, mogący uzasadniać ograniczenie swobody przedsiębiorczości.**

WYKONYWANIE NA MALCIE ZAWODU KLINICZNEGO TECHNIKA DENTYSTYCZNEGO

- 62. Z uwagi na zagrożenia dla zdrowia pacjenta, jakie nierozdzielnie wiążą się z wykonywaniem wszystkich czynności, o których mowa w pkt 57 niniejszego wyroku, wagę celu ochrony zdrowia publicznego (...) **należy uznać, (...), że wymóg nadzoru lekarza dentysty jest właściwy do realizacji tego celu i nie wykracza poza to, co jest niezbędne do jego osiągnięcia.**

WNIOSKI

Kwestia tego, kiedy i przy spełnieniu jakich warunków można odmówić tzw. częściowego dostępu do zawodu lekarza dentysty – w tym przypadku osobom, które uzyskały innym państwie UE kwalifikacje do wykonywania zawodu klinicznego technika dentystycznego –

**pozostaje na razie bez odpowiedzi
ze strony TSUE.**

WNIOSKI

Do państw członkowskich UE należy decyzja o poziomie, na którym chcą one zapewnić ochronę zdrowia publicznego, i o sposobie osiągnięcia tego poziomu – w tym do ustalania zakresu uprawnień poszczególnych zawodów.

**TSUE uznał, że wymóg nadzoru
lekarza dentysty nad działalnością
technika dentystycznego
jest właściwy do realizacji celu,
którym jest ochrona zdrowia publicznego.**

WNIOSKI

TSUE nie podważył założenia, że tylko osoby, które odbyły kształcenie lekarsko-dentystyczne, o którym mowa w art. 34 dyrektywy 2005/36, mają wystarczające kwalifikacje do wykonywania czynności wymienionych w art. 36 ust. 3 tej dyrektywy w zakresie profilaktyki, diagnozowania i leczenia nieprawidłowości i chorób zębów, jamy ustnej, szczęki i okolic przyległych.

Stanowiska w spr. techników

ERO:

- Stanowisko w sprawie roli techników dentystycznych w udzielaniu opieki stomatologicznej - 30 sierpnia 2012 r.
- resolution on the condition of possible delegation within the dental team – 25 kwietnia 2015 r.
- Statement on Dental Technician Profile – 22 kwietnia 2017 r.

FDI:

- stanowisko FDI w sprawie Laboratoryjnych Techników Dentystycznych przyjęte w roku 1998 i znowelizowane w roku 2007

CED:

- Delegowanie tak – substytucja nie – listopad 2009 r.
- Dental Team – maj 2015 r.